

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА КОНТРОЛУ ПОСЛОВАЊА БАНАКА
Одељење за специјалну контролу

АНАЛИЗА ОДГОВОРА БАНАКА НА ДОСТАВЉЕН УПИТНИК
О АКТИВНОСТИМА БАНКЕ ИЗ ОБЛАСТИ УПРАВЉАЊА РИЗИКОМ
ОД ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА
ЗА ПЕРИОД АПРИЛ - СЕПТЕМБАР 2014. ГОДИНЕ

Београд, 30. децембар 2014. године

Садржај:

<i>1. У В О Д.....</i>	<i>3</i>
<i>2. Општи подаци о банци</i>	<i>4</i>
<i>3. Активност банке</i>	<i>5</i>
<i>4. Подаци о странкама.....</i>	<i>9</i>
<i>5. Подаци о трансакцијама</i>	<i>12</i>
<i>6. Достављање података управи</i>	<i>14</i>
<i>7. Обука запослених.....</i>	<i>16</i>
<i>8. Резиме.....</i>	<i>17</i>

1. УВОД

Народна банка Србије је од 2006. године установила праксу посредног праћења активности банака у области управљања ризиком од прања новца и финансирања тероризма. Овакво праћење банака у наведеној области врши се два пута годишње и то на основу података које банке достављају у складу са сачињеним упитником.

Основни циљеви сачињавања и анализе Упитника о активностима банке у области управљања ризиком од прања новца и финансирања тероризма (у даљем тексту: Упитник) су:

- сагледавање тренутног стања у процесу идентификовања, мерења и управљања ризиком од прања новца и финансирања тероризма у целокупном банкарском систему,
- упућивање на примену установљених правила и принципа „Упознај свог клијента“,
- индиректно праћење развоја система управљања ризиком од прања новца и финансирања тероризма у целокупном банкарском систему,
- сагледавање слабих тачака и благовремено указивање банкама на потенцијалну изложеност ризику.

Питања у Упитнику груписана су у шест целина:

Део I: Општи подаци о банци

Део II: Активност банке

Део III: Подаци о странкама

Део IV: Подаци о трансакцијама

Део V: Достављање података Управи за спречавање прања новца

Део VI: Обука запослених

Имајући у виду да је анализа одговора по Упитнику настала на основу података које су банке доставиле Народној банци Србије, а не непосредним прикупљањем у самим банкама, могућа су извесна одступања и ови подаци имају само аналитички карактер.

Увидом у упитнике које су банке доставиле НБС за период април-септембар 2014. године, утврђено је да су одговоре на Упитник дале све банке (укупно њих 29).

Анализом достављених података по овом упитнику уочено је да су неке банке доставиле одговоре, а да у претходном поступку нису извршиле логичко тестирање тачности достављених података. Највећи број пропуста сличан је оним из претходног периода и односи се на неслагање податка који се односи на укупан број странака са збиром странака по разним упитима као што је нпр. класификација клијената по степену ризика (странке ниског, средњег и високог

нивоа ризика), примена радњи и мера познавања и праћења странке (поједностављене, опште и појачане мере), подела на резиденте и нерезиденте и сл..

2. Општи подаци о банкама

Према резултатима Упитника, банке успостављају пословни однос с клијентом на 2.943 локације на основу разгранате мреже организационих јединица (од тога једна банка на 1.063 локације). Код 13 банака пословни однос може да се успостави на територији Републике Србије до 50 локација, 9 банака спада у групу код којих се пословни однос може успоставити на 50 до 100 локација, код пет банака на 100 до 200 локација и код две банке на преко 200 локација. Клијент може извршити готовинску трансакцију на 3.624 локације, при чему 14 банака спада у групу оних које имају до 50 таквих локација, 9 банака је у групи које имају 50 до 100 таквих локација, четири банке имају 100 до 200, а две банке преко 200 таквих локација.

Укупан број запослених у банкарском сектору износи 25.413. На основу анализе кретања броја запослених, закључено је да је и у овом анализираном периоду настављена тенденција смањења броја запослених, тако да је крајем септембра 2014. године број радника смањен за 305 у односу на крај марта 2014. године.

На нивоу целог банкарског сектора, просечан број клијената банака по запосленом који непосредно обавља послове у вези с клијентима и трансакцијама износи 909, док број обављених безготовинских и готовинских трансакција по запосленом у анализираном периоду износи 20.324¹. Број клијената банке по запосленом у посматраном периоду повећан је за 10 у односу на претходни посматрани период, али је број обављених безготовинских и готовинских трансакција по запосленом у посматраном периоду смањен за 452 у односу на претходни посматрани период, из чега би могао да извуче закључак да су запослени на овим пословима мање оптерећени него у ранијем периоду.

Да би се адекватно управљало ризиком од прања новца и финансирања тероризма у условима развијене организационе мреже и, с тим у вези, бројем радника који непосредно или посредно учествују у функционисању банке, потребно је предузети велики број активности који се односе на спровођење радњи и мера за откривање и спречавање прања новца и финансирања тероризма које је банка као обвезник Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма (у даљем тексту: Закон) дужна да предузме.

¹ Приказани износ односи се на број трансакција без е-банкинг трансакција обзиром да се извршење тих трансакције обавља без директног ангажовања запослених банке

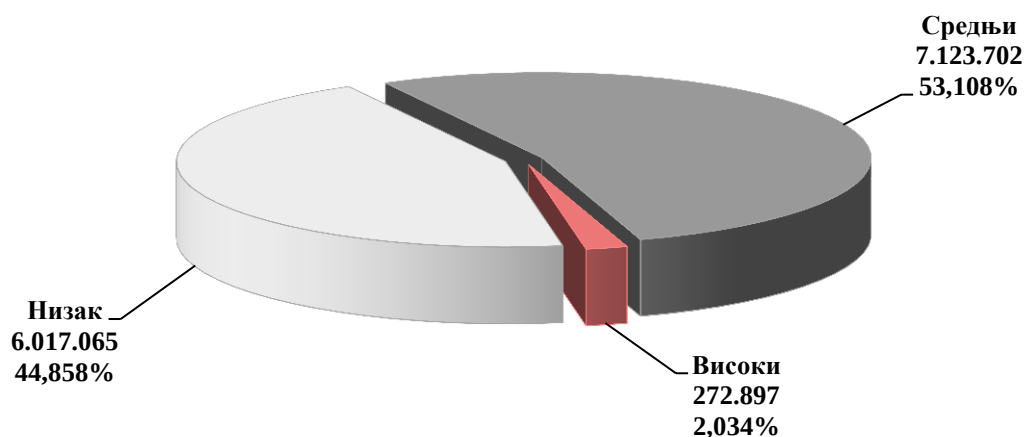
3. Активност банака

Према датим одговорима на питања из Упитника, све банке су обезбедиле сарадњу овлашћених лица и њихових заменика са осталим организационим јединицама.

Све банке су на основу усвојених унутрашњих аката из области управљања ризиком од прања новца и финансирања тероризма израдиле анализу ризика од прања новца и финансирање тероризма у складу са Одлуком о смерницама за процену ризика од прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 46/2009 и 104/2009) коју је донела Народна банка Србије.

На основу података о извршеној класификацији клијената према степену изложености ризику од прања новца и финансирања тероризма једанаест банака је више од 80% својих клијената сврстало у категорију ниског ризика, док је исти број банака (11) највећи број клијената (више од 80%) сврстало у категорију средњег ризика. У зависности од степена изложености странке ризику од прања новца и финансирања тероризма, банке су, углавном, класификовале своје клијенте на следеће или сличне нивое ризика: низак, средњи и висок, како је приказано у Графикону 1.

Структура странака у банкарском сектору сврстаних по степену ризика са стањем у септембру 2014. године

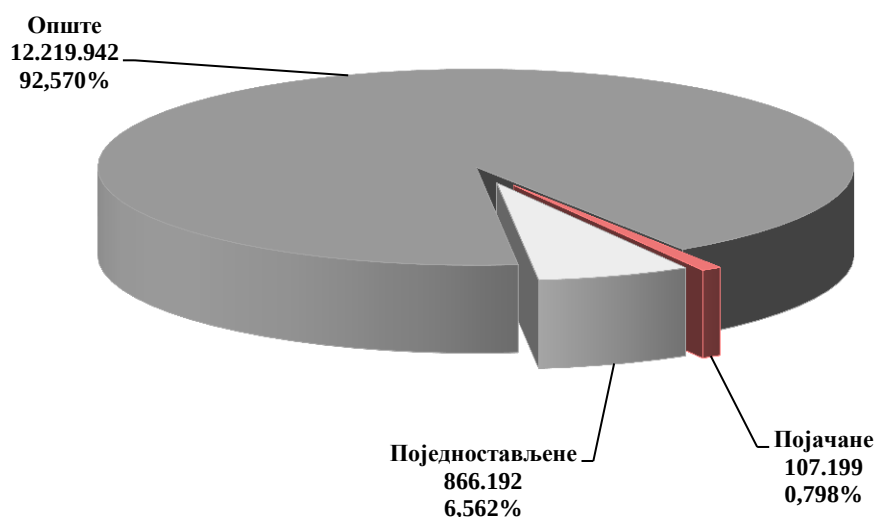

Сагласно Закону, банке су дужне да примењују опште, поједностављене или појачане радње и мере познавања и праћења странке. На основу анализе

одговора закључује се да банке, и поред тога што су од укупно 12,200,767 класификованих клијента у ниско ризичну групу сврстале њих 6.017.065, поједностављене радње и мере познавања и праћења странке примењују на свега 866.192 клијента, што је приближно исто као у претходном периоду. Дакле, поједностављене радње и мере се и даље примењују на несразмерно мали број клијената.

Од укупног броја клијената на које се примењују поједностављене радње и мере познавања и праћења, на само три банке односи се 840.043 клијената, а све остале банке их примењују на 26.149 клијената. Достављени подаци даље показују да 12 банака на све своје клијенте које су класификовале у групу ниско ризичних примењује поједностављене радње и мере познавања и праћења странке, четири банке те мере уопште не примењује, док њих 13 то чини само за сразмерно мали део клијената из групе ниско ризичних.

Структура странака у банкарском сектору сврстаних по примењеним радњама и мерама праћења странке са стањем у октобру 2014. године

Како се види на Графикону 2, на нивоу целог банкарског сектора опште радње и мере банке примењују код 92,570% клијената, без обзира на то да ли су они сврстани у ниско или средње ризичну групу, поједностављене радње и мере примењују код 6,562% клијената, док се појачане радње и мере примењују код 0,798% клијената. На постављено питање у Упитнику да ли су својим унутрашњим актима предвиделе учесталост праћења клијената, сходно нивоу ризика у који су сврстани, све банке су одговориле потврдно.

Све банке су потврдиле да су својим интерним актима предвиделе учесталост праћења трансакција које врше клијенти који су сврстани у категорију с највишим ризиком.

Период праћења међусобно повезаних готовинских трансакција својим интерним актима предвиделе су све банке.

Све банке прекидају пословни однос с клијентом због немогућности спровођења радњи и мера познавања и праћења странке. Према добијеним одговорима, у периоду април-септембар 2014. године, 13 банака је прекинуло пословни однос са 1.213 клијента. Од тог броја, три банке су раскинуле пословни однос са 1.122 клијента (или 92,50% укупног броја раскинутих односа), а преосталих 10 банака раскинуло је 91 пословни однос. Напомиње се да нису јасно прецизирани разлози за прекид пословних односа, па се не може са сигурношћу тврдити да су сви наведени прекиди резултат немогућности спровођења радњи и мера познавања и праћења странке.

У периоду на који се анализа односи, 11 банака је у 45 случајева одбило понуду за успостављање пословног односа, као и за извршење трансакције, због немогућности извршења радњи и мера познавања и праћења странке. Све банке су се изјасиле да сачињавају службену белешку у писменој форми и да разматрају да ли постоје основи сумње да је у питању прање новца или финансирање тероризма у случајевима када одбију понуду за успостављање пословног односа или извршење трансакције.

Према достављеним одговорима из Упитника, седам банака је вршење појединих радњи и мера познавања и праћења странке поверило трећем лицу и на тај начин прибавило податке и документацију за 31.728 странака (од тога једна банка у 26.807 случајева).

На постављено питање у Упитнику да ли су имале захтеве за отварање анонимних рачуна, штедних књижица на шифру или доносиоца и др. ради прикривања идентитета странке, све банке су одговориле негативно.

Све банке поседују информациони систем који препознаје међусобно повезане готовинске трансакције истог клијента чија је укупна вредност једнака или прелази износ од 15.000 евра.

Према добијеним одговорима, једна банка повезане трансакције прати у току једног дана, 11 банака у периоду од три до 15 дана, 10 банака у периоду од 16 до 30 дана, три банке у периоду до 90 дана, док се код преостале четири банке повезане трансакције прате у зависности од нивоа ризика или постојања сумње. На тај начин банке су знатно унапредиле систем праћења готовинских трансакција, што се у условима њиховог великог броја по запосленом на нивоу банкарског сектора и количине готовог новца која циркулише у том сектору може сматрати значајним са становишта смањивања ризика од прања новца и финансирања тероризма.

Према добијеним одговорима, 27 банака је навело да користе посебан софтвер за препознавање сумњивих трансакција или лица. У овом упитнику банке су се изјасниле које су индикаторе са Листе за препознавање сумњивих трансакција, као и Листе индикатора у вези с финансирањем тероризма које су објављене на сајту Управе за спречавање прања новца укључиле у тај софтвер.

Такође, банке су навеле и друге (сопствене) индикаторе које су укључиле у софтвер за препознавање сумњивих трансакција или лица.

У следећем прегледу може се видети да су 22 банке навеле да су у свој софтвер укључиле индикаторе за препознавање сумњивих трансакција у вези са прањем новца које су објављене на сајту Управе, и то у следећем броју:

Број укључених индикатора за банке	Број банака
мање од 5	3
5–9	8
10–14	5
15 и више	6

Према подацима из достављених одговора, 21 банка се изјаснила да је у свој софтвер укључила и индикаторе за препознавање сумњивих трансакција у вези с финансирањем тероризма, и то у следећем броју:

Број укључених индикатора у вези са финансирањем тероризма	Број банака
мање од 3	9
3–5	8
више од 5	4

Поред ових, све већи је број индикатора које банке развијају саме и примењују их у свом софтверу, а број банака у зависности од примењених сопствених индикатора је дат у прегледу који следи:

Број укључених индикатора које су банке саме развиле	Број банака
мање од 5	8
5–9	5
10–19	5
21 до 25	2
50	1

Као друге индикаторе укључене у софтвер, банке најчешће наводе оне који се не могу везати за индикатор с листе, већ су модификовани и прилагођени једноставнијој примени. Поједине индикаторе банке су формулисале на основу досадашњег искуства у праћењу пословања странака и на посредан начин указале у којој се мери оне ангажују на пословима спречавања прања новца и финансирања тероризма.

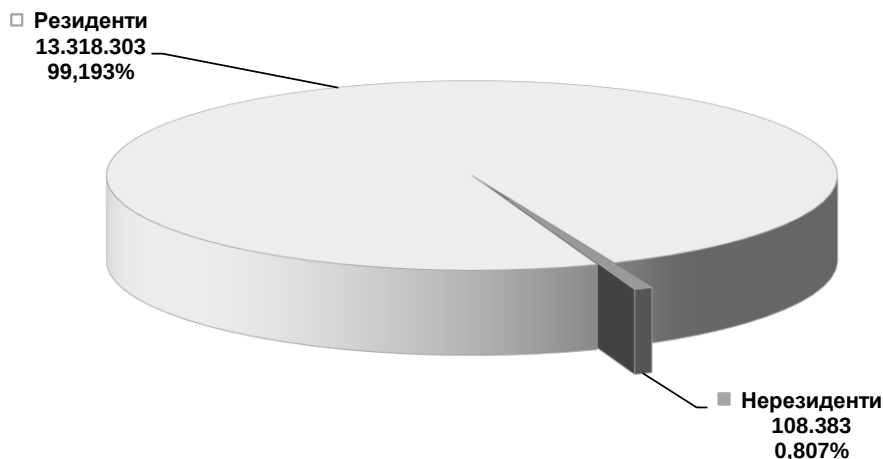
У обухваћеном периоду, 20 банака су вршиле унутрашњу контролу послова у вези са спречавањем прања новца и финансирања тероризма, при чему су неправилности утврђене код њих 14. Најчешћи налази те контроле односе се на непотпуну документацију која се налази у досијеу клијента и у вези је са вршењем идентификације странке при успостављању пословног односа или вршења трансакције, неправилно извршена класификација клијената по степену изложености ризику од прања новца и финансирања тероризма, непоштовању или непридржавању интерних аката којим се уређује област спречавања прања новца и финансирања тероризма и сл. У вези са неправилностима утврђених унутрашњом контролом банке само једна банка се изјаснила да је предузела мере да се отклоне утврђене неправилности.

4. Подаци о странкама

На основу података из Упитника, у септембру 2014. године структура клијената у банкарском сектору приказана је у графиконима од 3 до 5.

Графикон 3 приказује апсолутно и релативно учешће резидената и нерезидената у целокупном банкарском сектору у септембру 2014. године.

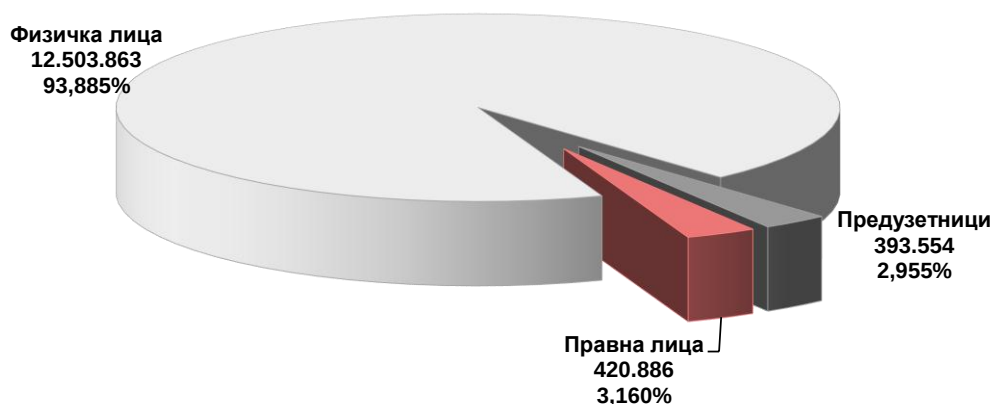
Структура странака у банкарском сектору у септембру 2014.

Посматрано у односу на претходни период однос између броја странака резидената и нерезидената се незнатно променио (број резидената се смањило за 254.869 а нерезидената повећао за 2.616), тако да сада релативно учешће резидената износи 99,193% а нерезидената 0,807%.

Као и у претходном периоду од укупног броја резидената највећи број чине физичка лица и њихово учешће је приближно 94% у укупном броју странака које су резиденти. Такође, у укупном броју клијената резидената учешће правних лица и предузетника је нешто преко 3%, односно до 3%, што показује мало повећање ове две категорије странака у односу на њихов укупан број. Структура ове категорије странака приказана је Графиконом 4.

Структура странака резидената у банкарском сектору у септембру 2014.

Број клијената нерезидената физичких лица, у односу на претходни период, повећао се за 3.100 и сада износи 98.584, док се за исти период број правних лица нерезидената смањило за 484.

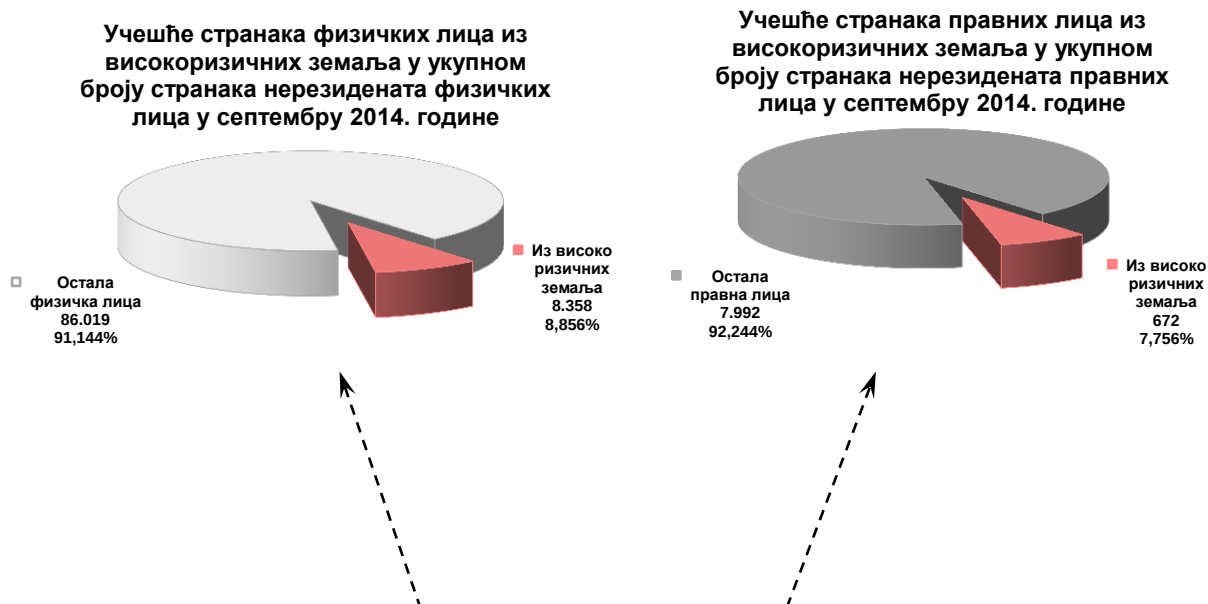
Графиконом 5 поред структуре странака нерезидената у банкарском сектору приказан је и удео странака из високоризичних земаља у укупном броју странака нерезидената. Одлуком о смерницама за процену ризика од прања новца и финансирања тероризма дефинисани су фактори на основу којих се одређује да ли поједина земља или географска локација носи виши ризик од прања новца и финансирања тероризма, и то: државе према којима су Уједињене нације, Савет Европе, OFAC или друге међународне организације примениле санкције, ембарго или сличне мере; државе које су кредибилне институције (FATF, Савет Европе и др.) означиле као оне које не примењују адекватне мере за спречавање прања новца и финансирања тероризма; државе које су кредибилне институције означиле као оне које подржавају или финансирају терористичке активности или

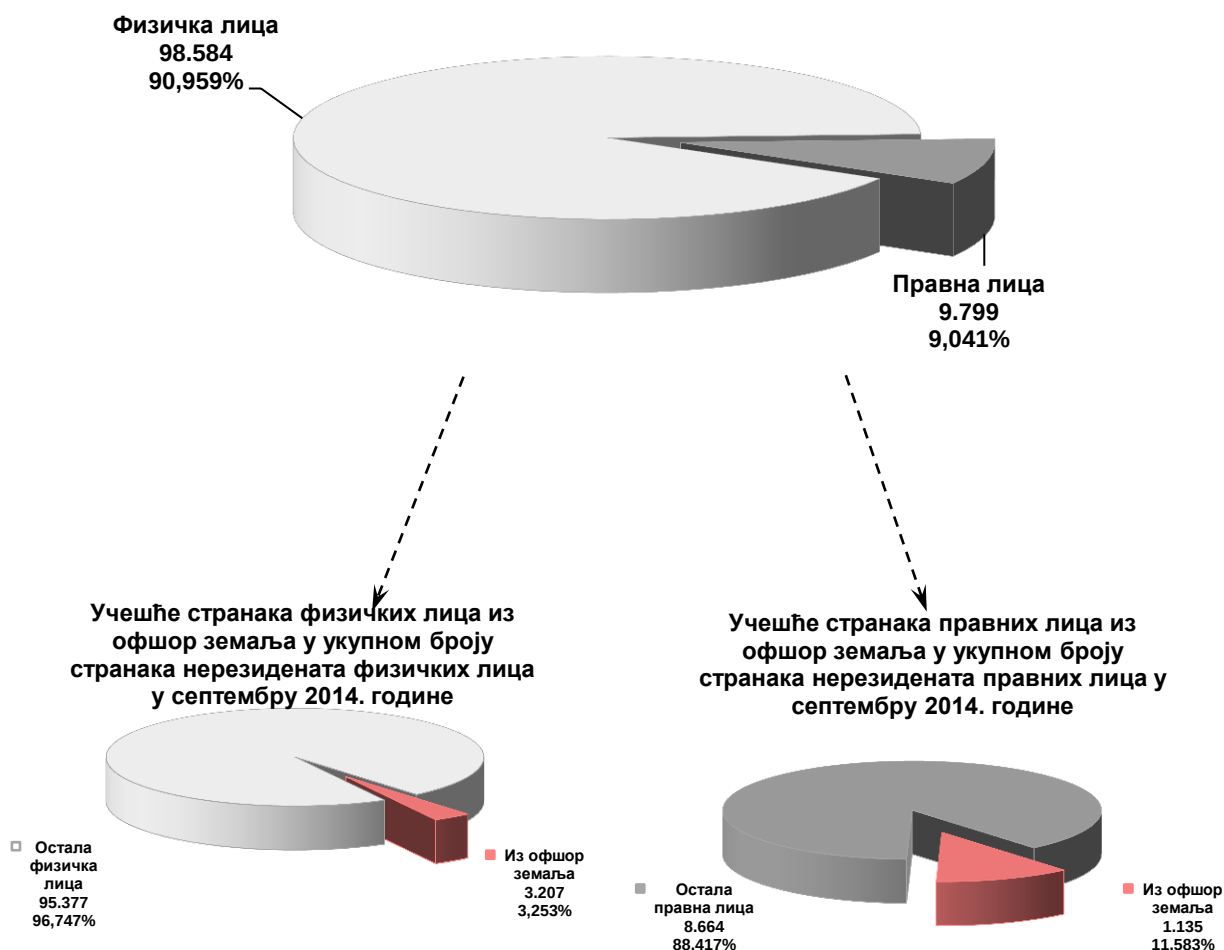
организације; државе које су кредибилне институције (нпр. Светска банка, ММФ) означиле као државе с високим степеном корупције и криминала.

У овом периоду број физичких и правних лица нерезидената, из високоризичних земаља, повећао се у односу на претходни период и сада је њихово учешће у укупном броју странака нерезидената 8,856% за физичка и 7,756% за правна лица.

Поред наведеног, приказан је удео странака из оф-шор земаља у укупном броју странака нерезидената. Оф-шор дестинацијама могу се сматрати оне земље у којима постоји двојна пореска политика, веома повољна за компаније које немају пословање у тој земљи, већ само регистровано седиште, и за које је уобичајено да послују на локалном тржишту. Са стањем у септембру 2014. године број физичких и правних лица из ових земаља се повећао у односу на укупан број странака нерезидената у марту 2014. године. Тако је, према структури датој у Графикону 5, у укупном броју физичких лица нерезидената, број физичких лица из оф-шор земаља порастао са 3.106 на 3.207 лица, док је у укупном броју правних лица нерезидената, број правних лица из оф-шор земаља порастао са 1.073 на 1.135.

Структура странака нерезидената у банкарском сектору у септембру 2014. године

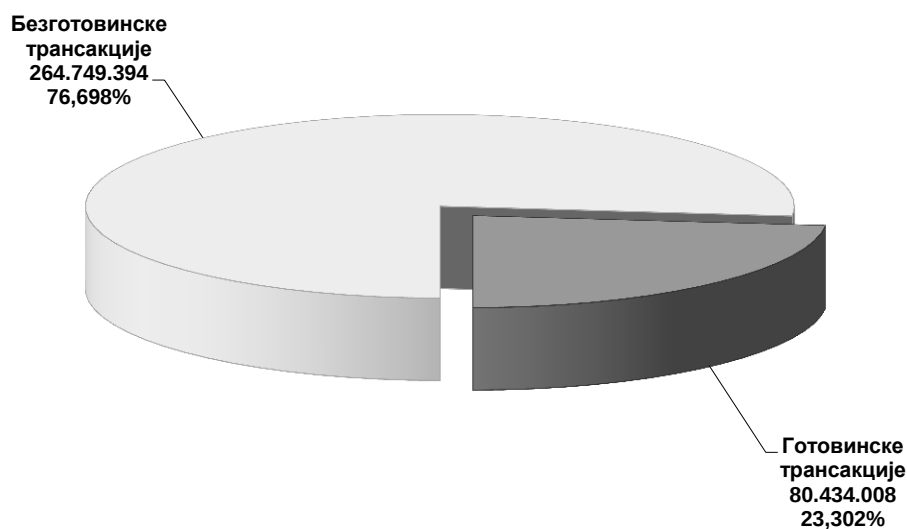

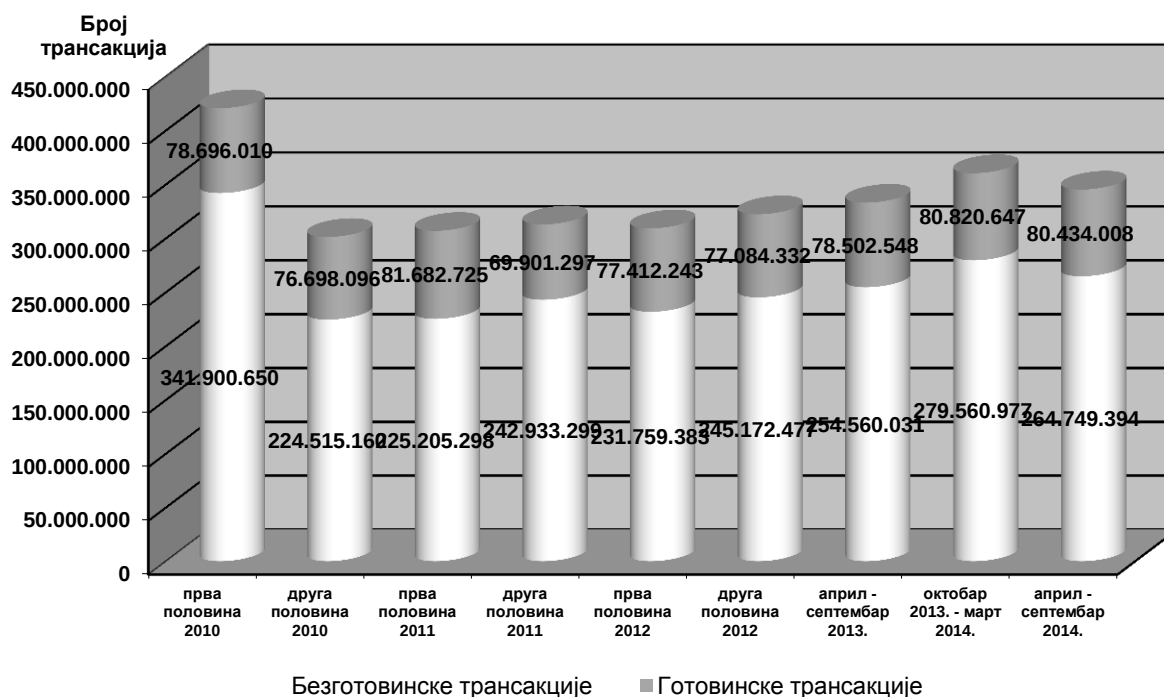
5. Подаци о трансакцијама

У посматраном периоду на нивоу банкарског сектора банке су обавиле 264.749.394 безготовинске трансакције, или за око 5,30% мање у односу на претходни период, док број је обављених готовинских трансакција износио 80.434.008 или за око 0,50% мање него у претходном периоду. Учешће готовинских трансакција у укупном броју трансакција је повећано у односу на претходни период за нешто мање од 1% и износи 23,302% (у претходном периоду је било 22,426%). Структура извршених готовинских и безготовинских трансакција у банкарском сектору у периоду април-септембар 2014. године приказан је у Графикону 6, док је у Графикону 6а дат преглед извршених безготовинских и готовинских трансакција за период од прве половине 2010. закључно са посматраним периодом.

Структура извршених трансакција у банкарском систему за период април-октобар 2014. године

Структура извршених трансакција у банкарском сектору по периодима

Банке су извршиле 273.256 готовинских трансакција, у износу од 15.000 евра или више у динарској противвредности, што чини приближно 0,34% од 80.434.008 укупно обављених готовинских трансакција. Тендеција смањења наведених готовинских трансакција је настављена, у овом периоду њихов број је значајно смањен (око 11,74%) у односу на претходни период.

Са клијентима из високоризичних географских подручја извршено је 81.449 трансакција, а са клијентима из оф-шор географских подручја 106.098 трансакција. Број обављених трансакција с клијентима из високоризичних подручја је у овом периоду повећан (за приближно 5% у односу на претходни период), док је број обављених трансакција с клијентима из оф-шор географских подручја смањено (за приближно 7% у односу на претходни период).

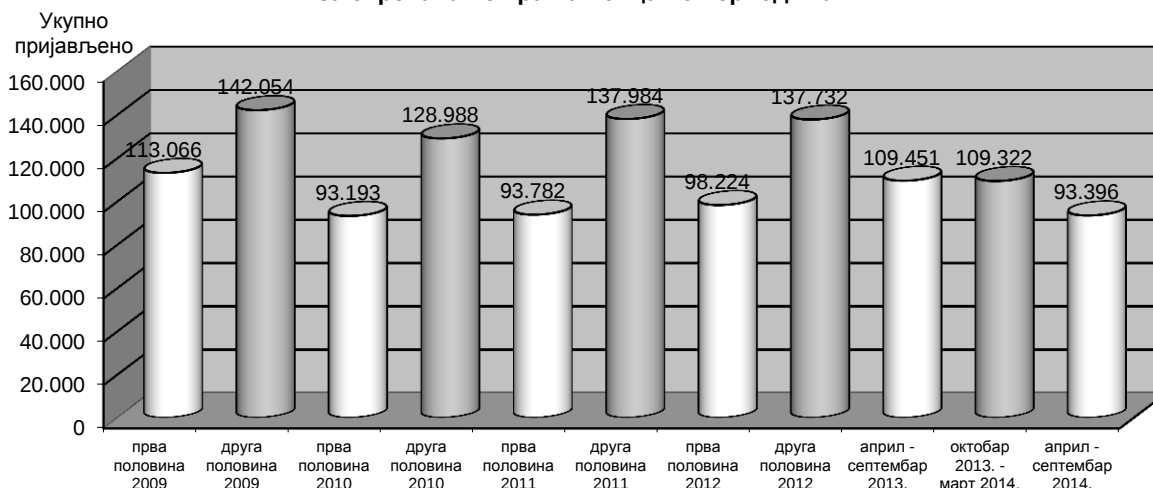

6. Достављање података управи

Број пријављених готовинских трансакција чија је вредност једнака износу од 15.000 евра или више, обрачунато по средњем курсу Народне банке Србије на дан вршења трансакције, у последњем посматраном периоду износи 93.396 (Графикон 8). Пропис је стриктно регулисао да банка није у обавези да Управи пријави готовинске трансакције у износу од 15.000 евра или више у динарској противвредности које обавља клијенти јавна предузећа, директни и индиректни корисници буџетских средстава, као и странке за које се у складу са Законом

примењују поједностављене мере познавања и праћења, или готовинске трансакције којима се врши пренос новца с једног рачуна странке на други ако су отворени код исте банке, замена новца на рачуну странке за другу валуту а новац остаје на рачуну код банке, орочавање новца на рачуну странке или реорочавање. Тако је број трансакција који је пријављен Управи знатно мањи од поменутог броја укупно обављених готовинских трансакција у износу од 15.000 евра или више у динарској противвредности, односно релативно учешће пријављених готовинских трансакција у износу од 15.000 евра или више у динарској противвредности у односу на укупно извршене наведене трансакције је око 30%.

Преглед броја готовинских трансакција ≥ 15.000 евра пријављених Управи за спречавање прања новца по периодима

Банке су у анализираном периоду Управи пријавиле 236 трансакција (само једна банка је пријавила 36) на које су индикатори за препознавање сумњивих трансакција указивали да постоје разлози за сумњу (у даљем тексту: сумњиве трансакције), што је за око 31% мање у односу на резултате добијене из претходног упитника. У овом периоду број пријављених трансакција Управи се смањило за 107 трансакција. За разлику од претходног периода, код 7 (седам) банака број пријављених трансакција Управи смањен је за укупно 96 трансакција (9+12+13+20+20+23), док је код осталих банака тај број остао углавном на истом нивоу као у претходном анализираном периоду.

У посматраном периоду, три банке нису пријавиле ниједну сумњиву трансакцију, 5 банака је пријавило до десет сумњивих трансакција, седам банака је пријавило од 11 до 20 трансакција, а три банке су пријавиле више од 20 таквих трансакција, од којих је једна пријавила 36 сумњивих трансакција.

Према подацима наведеним у Упитнику, запослени у банци су доставили овлашћеном лицу 1.661 интерни извештај у случајевима када су посумњали да у вези с клијентом или његовом трансакцијом постоји ризик од прања новца и финансирања тероризма. Број интерних извештаја које су запослени у банци доставили овлашћеном лицу у анализираном периоду је већи за 477 интерних извештаја у односу на претходни период.

Четири банке у периоду који обухвата Упитник нису сачиниле ниједну службену белешку о неуобичајеним трансакцијама, сходно члану 296 став 2. Закона.

У периоду који је обухваћен Упитником, три банке су привремено обуставиле извршење 174 трансакције.

7. Обука запослених

Према одговорима датим у Упитнику, у целокупном банкарском систему послове који су у директном контакту са странкама непосредно обавља укупно 14.757 запослених, што је за 437 запослених мање него у претходном периоду. Све банке су израдиле програм годишњег стручног образовања, оспособљавања и усавршавања запослених који обављају послове откривање и спречавања прања новца и финансирања тероризма и прилагодили га својим позицијама у банци.

Банке обуку запослених обављају према годишњем плану и програму. Код највећег броја банака обука се врши најмање једном годишње, периодично по потреби, приликом пријема нових радника, у зависности од измена законске и интерне регулативе итд., док петина банака обуку организује више од два пута годишње. Да се обучавању радника придаје велики значај, говори усвајање и развој нових, ефикаснијих начина стручног оспособљавања. Обуку најчешће врше овлашћена лица и њихови заменици, обучени руководиоци организационих јединица и запослени одељења за контролу усклађености пословања презентацијама. Најчешћи начин организовања обуке је електронским путем или путем презентација у *powerpoint*-у. А такође, обука се организује у тренинг-центрима, путем *E-learning* апликација, интерактивним тренинзима, презентацијама, телефоном, објавама на локалној мрежи, путем екстерних семинара, предавањима или упознавања с новим трендовима у покушајима прања новца и финансирања тероризма. Запосленима су на интранет страницама банака доступна сва упутства из те области, законска регулатива, а по потреби се користи и електронска пошта да би се организациони делови обавестили о обавезама у вези са спречавањем прања новца и финансирања тероризма.

8. Резиме

Код управљања ризиком од прања новца и финансирања тероризма, у целокупном банкарском систему постоји извесна хетерогеност, која је узрокована тиме што је свака банка самостално развила одговарајући систем за управљање тим ризиком. Тако су банке, свака за себе, између осталог, прописале обавезу поштовања правила и примене принципа „Упознај свог клијента“ како би тиме обезбедиле да се сви елементи од утицаја на овај ризик континуирано и свеобухватно идентификују, процењују, прате, ублажавају и евентуално елиминишу.

Све банке посвећују дужну пажњу обуци, пре свега запослених који су у непосредном контакту са странкама или учествују у обављању трансакција. Међутим, запажено је да банке у већини случајева запостављају организовање обуке путем одржавања интерних и екстерних семинара (предавања, презентација и сл.), што има утицаја на квалитет ефеката саме обуке, а полазећи од могућности постојања интеракције између предавача (руководиоца организационе јединице банке) и запосленог или међусобног анализирања едукативног материјала и литературе у вези са спречавањем прања новца и финансирања тероризма.

Већина банака је у посматраном периоду извршила унутрашњу контролу предузетих радњи и мера с циљем спречавања прања новца и финансирања тероризма. Том приликом су утврђене неправилности које се понављају из ранијих периода а односе се на недостатке и некомплетност документације у досијеима клијената, затим на погрешно извршену класификацију клијената

приликом отварања рачуна или идентификацију клијента у смислу постојања доказа о идентитету клијента и стварног власника клијента. Наведена појава, да банке унутрашњом контролом откривају значајне пропусте својих запослених, указује на потребу да поједине банке побољшају и унапреде квалитет организовања обуке запослених који су у непосредном контакту са странкама или учествују у обављању трансакција, јер садашњи начин обуке који се организује електронским путем, очито није на задовољавајућем нивоу. Такође, банке код којих је унутрашња контрола утврдила одређене неправилности, овом приликом, осим у једном случају нису дале одговор да ли су предузеле мере за отклањање утврђених неправилности.

Одговори који се односе на класификацију клијената према степену ризика од прања новца и финансирања тероризма и одговори који се односе на примену радњи и мера познавања и праћења странке у зависности од нивоа процењеног ризика – указују да је код извесног броја банака неопходна даља анализа ових послова и унапређење интерних аката који регулишу ове области. Наиме, у складу са извршеном анализом ризика странке, банке су процениле да због природе пословног односа, облика и начина вршења трансакције, пословног профила странке, односно других околности повезаних са странком, постоји незнатан или низак степен ризика од прања новца или финансирања тероризма за преко 40% клијената. Иако би, сагласно Закону, банке на ове клијенте могле да примењују поједностављене радње и мере оне су их у посматраном периоду примењивале тек на нешто више од 6% клијената, при чему се посебно истиче да је релативно учешће нискоризичних клијената смањено у односу на претходни период. Адекватна примена поједностављених радњи и мера над већим бројем странака свакако би омогућила банци ослобађање ресурса и већу посвећеност странкама које носе повишен ризик од прања новца и финансирања тероризма, што је и основна сврха примене процене ризика.

Будући да се 26 банака изјаснило да имају софтвер за препознавање сумњивих трансакција, уз примену одређеног броја индикатора, има простора за додатно напредовање у овој области, како би све банке имале одговарајуће софтвере. Укупно 19 банака се изјаснило да је, осим индикатора са листа објављених на сајту Управе, у свој ИТ систем имплементирало и додатне индикаторе из сопствених листа индикатора као што су нпр: учестале појединачне или више међусобно повезаних готовинских трансакција чија је укупна вредност једнака или прелази износ од 15.000,00 евра, полагање или подизање готовине у износима нешто нижим од износа прописаног за пријављивање по Закону, готовинске уплате и исплате једног физичког лица на више партија, готовинске уплате и исплате више физичких лица на једну партију, трансакције које се извршавају преко система брзог трансфера, отварање рачуна од стране невладине/непрофитне организације и сл. Коришћење унапређених ИТ система у многоме олакшава банкама да квалитетно управљају људским ресурсима на начин што ће запослени банке ангажовани на пословима

спречавања прања новца и финансирања тероризма више времена и напора уложити на анализу трансакција које је систем банке већ издвојио. Међутим, анализом упитника у делу који се односи на сачињавање интерних извештаја од стране запослених у банци и пријављивања сумњивих трансакција Управи, утврђено је да је број сачињених интерних извештаја у односу на претходни период већи за 477, док је број пријављених трансакција Управи мањи за 107 трансакција. Наведена диспропорција података (на крају септембра 2014. у односу на крај марта 2014. године) захтева да банке додатно изврше анализу овакве појаве како би адекватно проценили да ли је у питању лош квалитет интерних извештаја или неодговарајућа процена овлашћеног лица, а све у циљу благовременог достављања релевантних података Управи. У зависности од резултата наведене анализе, неопходно је унапредити и обуке.

Иако банке посвећују пажњу анализи клијената и трансакција у циљу адекватног управљања ризиком од прања новца и финансирања тероризма, неопходно је и даље инсистирати на квалитету анализа на основу којих се у банци закључује да ли је трансакција/странка сумњива или није, на адекватном обавештавању Управе, као и даљем унапређењу приступа на бази процене ризика.